

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکزی
دانشکده فنی و مهندسی، گروه مهندسی عمران

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.Sc)
گرایش : سازه

عنوان :

ارزیابی المان ماکرو در مدلسازی رفتار غیرخطی قابهای بتن مسلح

استاد راهنما :
جناب آقای دکتر امیر هوشمنگ اخویسی

استاد مشاور:
جناب آقای دکتر سید مهدی زهرائی

پژوهشگر :
مرجان ربیعی قهفرخی

تابستان ۹۰

تشکر و قدردانی:

با تشکر و قدردانی از آقای دکتر اخویسی که با صرف وقت گرانبهای خود مرا در انجام این پایان نامه یاری نمودند. بی شک بدون یاری ایشان به سرانجام رسانیدن این تحقیق امری محال بود.

با تشکر از آقای دکتر زهرائی که ارائه نظرات ارزشمند ایشان سهم بسزائی در بهبود کیفیت این پایان نامه داشته است.

تقدیم به:

مادر و پدرم که اولین آموزگارانم بودند و همچنین به همسرم به پاس مهربانی ها و فدایکاریهاش.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول : مقدمه.....
۲	۱-۱ شرح موضوع و ضرورت آن.....
۴	۲-۱ هدف از تحقیق.....
۵	۳-۱ فرآیند مطالعات.....
۸	۴-۱ معرفی فصول.....
۹	فصل دوم : مطالعات نظری.....
۱۰	۱-۲ بررسی رفتار مصالح بتنی.....
۱۶	۲-۲ تحلیل غیرخطی قابهای بتن مسلح.....
۱۷	۱-۲-۲ روش تحلیل ماتریسی غیرخطی.....
۱۸	۱-۲-۲-۱ روش‌های انتگرالگیری میدان تنش.....
۲۳	۱-۲-۲-۲ سطوح برهمکنش و چگونگی ایجاد آنها.....
۳۰	۲-۱-۲-۲ تحلیل ماتریسی غیرخطی با استفاده از سطوح برهمکنش.....
۴۷	۲-۲-۲ تحلیل غیرخطی قابهای بتن مسلح به روش اجزاء محدود.....
۵۶	فصل سوم : تحلیل غیرخطی .....
۵۷	۱-۳ روش‌های عددی تحلیل غیرخطی .....
۵۷	۱-۱-۳ مقدمه.....
۵۹	۲-۱-۳ روش‌های تکرار.....
۵۹	۱-۲-۱-۳ نکات کلی.....
۶۰	۲-۲-۱-۳ روش نیوتن-رافسون.....
۶۲	۳-۲-۱-۳ روش نیوتن-رافسون اصلاح شده.....
۶۳	۴-۲-۱-۳ روش نموی ساده.....
۶۴	۳-۱-۳ معیار همگرایی .....
۶۶	۴-۱-۳ نکات کلی - روش‌های نموی و شدت تغییرات .....
۶۹	۲-۳ روند تحلیل غیرخطی در الگوریتم پیشنهادی .....
۶۹	۱-۲-۳ روش به کار برده شده در تحلیل غیرخطی .....

۷۱	۲-۲-۳ روابط بنیادی تنش-کرنش مصالح
۷۴	۳-۲-۳ الگوریتم ایجاد سطح گسیختگی برای یک مقطع بتن مسلح
۸۰	۴-۲-۳ الگوریتم تحلیل ماتریسی غیرخطی با استفاده از سطوح گسیختگی
۸۶	فصل چهارم : نمونه های عددی
۸۷	۱-۴ بررسی دقت نتایج الگوریتم ایجاد سطح گسیختگی
۸۸	۱-۱-۴ مقایسه نتایج عددی با نتایج آزمایشگاهی
۹۰	۲-۱-۴ مقایسه نتایج عددی با نتایج تحلیل غیرالاستیک
۹۱	۳-۱-۴ منحنی اندرکنش دیوار برشی بتن مسلح با مقطع I شکل
۹۳	۴-۱-۴ منحنی اندرکنش دیوار برشی بتن مسلح با مقطع T شکل
۹۴	۵-۱-۴ منحنی اندرکنش دیوار برشی بتن مسلح با مقطع L شکل
۹۶	۶-۱-۴ منحنی اندرکنش مقاطع بتن مسلح مستطیلی تقویت شده توسط FRP
۹۷	۷-۱-۴ منحنی اندرکنش ستون باریک بتن مسلح T شکل تقویت شده با FRP
۹۹	۸-۱-۴ منحنی اندرکنش مهاربندهای کمانش ناپذیر (BRB)
۱۰۰	۲-۴ بررسی دقت نتایج تحلیل ماتریسی غیرخطی با استفاده از سطوح گسیختگی
۱۰۱	۱-۲-۴ تیر بتن مسلح با تکیه گاههای ساده
۱۰۴	۲-۲-۴ تیر بتنی بدون میلگرد روی تکیه گاههای ساده
۱۰۶	۳-۲-۴ تیر عمیق بتن مسلح با تکیه گاههای ساده
۱۰۸	۴-۲-۴ قاب یک طبقه بتن مسلح
۱۱۱	۵-۲-۴ تیر بتن مسلح با تکیه گاههای ساده
۱۱۴	فصل پنجم : نتیجه گیری و پیشنهادات
۱۱۵	۱-۵ نتیجه گیری
۱۲۰	۲-۵ پیشنهادات
۱۲۱	فهرست منابع و مراجع
۱۲۴	چکیده انگلیسی

فهرست شکلها

صفحه	عنوان
٢٤	شكل (١-٢)
٢٥	شكل (٢-٢)
٢٦	شكل (٣-٢)
٢٧	شكل (٤-٢)
٢٩	شكل (٥-٢)
٣٠	شكل (٦-٢)
٣٢	شكل (٧-٢)
٣٣	شكل (٨-٢)
٣٤	شكل (٩-٢)
٣٦	شكل (١٠-٢)
٤٠	شكل (١١-٢)
٤١	شكل (١٢-٢)
٤١	شكل (١٣-٢)
٤٢	شكل (١٤-٢)
٤٥	شكل (١٥-٢)
٤٦	شكل (١٦-٢)
٤٧	شكل (١٧-٢)
٤٨	شكل (١٨-٢)
٤٩	شكل (١٩-٢)
٥٠	شكل (٢٠-٢)
٥١	شكل (٢١-٢)
٥٢	شكل (٢٢-٢)
٥٢	شكل (٢٣-٢)
٥٣	شكل (٢٤-٢)
	شكل (٢٥-٢)

٧٧	شكل (١-٣)
٧٩	شكل (٢-٣)
٨٥	شكل (٣-٣)
٨٨	شكل (١-٤)
٨٩	شكل (٢-٤)
٩١	شكل (٣-٤)
٩٢	شكل (٤-٤)
٩٢	شكل (٥-٤)
٩٣	شكل (٦-٤)
٩٤	شكل (٧-٤)
٩٥	شكل (٨-٤)
٩٥	شكل (٩-٤)
٩٦	شكل (١٠-٤)
٩٧	شكل (١١-٤)
٩٨	شكل (١٢-٤)
٩٨	شكل (١٣-٤)
٩٩	شكل (١٤-٤)
١٠٠	شكل (١٥-٤)
١٠٢	شكل (١٦-٤)
١٠٣	شكل (١٧-٤)
١٠٤	شكل (١٨-٤)
١٠٥	شكل (١٩-٤)
١٠٧	شكل (٢٠-٤)
١٠٧	شكل (٢١-٤)
١٠٩	شكل (٢٢-٤)
١١٠	شكل (٢٣-٤)
١١٢	شكل (٢٤-٤)
١١٢	شكل (٢٥-٤)

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۱۱	نمودار (۱-۲)
۱۲	نمودار (۲-۲)
۱۵	نمودار (۳-۲)
۲۴	نمودار (۴-۲)
۵۸	نمودار (۱-۳)
۶۱	نمودار (۲-۳)
۶۸	نمودار (۳-۳)
۷۲	نمودار (۴-۳)
۷۲	نمودار (۵-۳)
۷۲	نمودار (۶-۳)

بسمه تعالی

دانشکده فنی و مهندسی

(این چکیده به منظور چاپ در پژوهش نامه دانشگاه تهیه شده است.)

کد شناسایی پایان نامه: ۱۰۱۴۰۴۰۹۸۸۲۰۰۳	کد واحد: ۱۰۱	نام واحد دانشگاهی: تهران مرکزی
عنوان پایان نامه: ارزیابی المان ماکرو در مدلسازی رفتار غیرخطی قابهای بتن مسلح		
تاریخ شروع پایان نامه: ۱۳۸۸/۰۵/۰۱		نام و نام خانوادگی دانشجو: مرجان ربیعی قهفرخی
تاریخ اتمام پایان نامه: ۱۳۹۰/۰۴/۰۱		شماره دانشجوئی: ۸۷۴۱۲۳۰۰۰۰۳
رشته تحصیلی: مهندسی عمران گرایش سازه		
استاد راهنما: آقای دکتر امیر هوشنگ اخویسی		
استاد مشاور: آقای دکتر سید مهدی زهرائی		
آدرس و شماره تلفن: کرمانشاه، خیابان برق، نبش چهارراه آتش نشانی، پلاک ۱۲۱ - ۰۹۱۲۵۷۲۵۱۲۸		
چکیده پایان نامه (خلاصه اهداف، روشهای اجرا و نتایج به دست آمده):		
<p>در این پایان نامه الگوریتمی ساده مبنی بر مفاهیم تئوری فیزی ارائه شده است که با به کارگیری روش تحلیل ماتریسی غیرخطی و سنجش تنشهای هر عضو با سطح گسیختگی متناظرش، سازه های بتن مسلح تحت بارهای جانبی را در زمان بسیار کوتاه و با دقیقی مناسب تحلیل می کند. در مدلسازی اعضاء از المانهای ماکرو با تعداد درجات آزادی محدود بهره گرفته شده است. نتایج به دست آمده از این روش در قالب نمودارهای (نیروی محوری-لنگر خمی) و (بار جانبی-تغییر مکان) با نتایج آزمایشگاهی و نتایج نرم افزارهای تجاری مانند ANSYS و SAP2000 مورد بررسی قرار گرفتند. با وجود تعداد درجات آزادی محدود و زمان محاسباتی کوتاه، در مقایسه با نرم افزارهای نامبرده، نتایج این الگوریتم مطابقت و همخوانی مناسبی با اختلاف کمتر از ۵ درصد با نتایج آزمایشگاهی از خود نشان دادند، که بیانگر دقت بالای الگوریتم پیشنهادی در مقایسه با نرم افزارهای تجاری موجود می باشد.</p>		

فصل اول : مقدمه

۱- شرح موضوع و ضرورت آن

در جامعه کنونی ایران آئین نامه رسمی شناخته شده که رعایت آن در ساخت و سازها اجباری می باشد آئین نامه ۲۸۰۰ می باشد. هدف این آئین نامه، تعیین حداقل ضوابط و مقررات برای طرح و اجرای ساختمانها در برابر اثرهای مخرب ناشی از زلزله است به گونه ایکه با حفظ ایستایی ساختمان در زلزله های شدید، تلفات جانی به حداقل برسد و نیز ساختمان در برابر زلزله های خفیف و متوسط بدون وارد شدن آسیب عمده سازه ای قادر به مقاومت باشد. شرح پیش گفته به این معنا است که آئین نامه مزبور بر اساس ضوابط سطح عملکرد ایمنی جانی^۱ تنظیم شده است، در این سطح عملکرد سازه ای، عناصر سازه ای آسیب می بینند ولی آسیب به گونه ای است که به ساکنان آن ساختمان صدمه ای وارد نمی شود. این در حالی است که در ضوابط حاکم بر کشورهای اروپائی و آمریکائی استاندارد خیلی بالاتر بوده و ساختمانها را با ضوابط مرتبط به سطح عملکرد قابلیت بهره برداری بی وقفه^۲ طراحی می کنند، در این سطح عملکرد در زلزله های شدید هیچ عنصر سازه ای آسیب نمی بیند و عناصر غیر سازه ای آسیب کمی می بینند به گونه ایکه سازه بعد از وقوع زلزله قابلیت سرویس دهی داشته باشد. نگاهی به پیامدهای زلزله های پیشین در ایران بیانگر عملکرد ضعیف آئین نامه ها و وجود کاستی ها در مسائل اجرائی می باشد، از این رو برای کاهش تلفات جانی ناشی از زلزله امری ضروری است که آئین نامه های موجود به سطح عملکرد سازه ای بالاتری ارتقاء داده شوند. از آنجاییکه بتن و فولاد عمدۀ مصالح تشکیل دهنده ساختمانها در کشور ما می باشند و مصالحی هستند که تحت بارگذاری رفتار غیرخطی از خود نشان می دهند، برای

¹ Life safety

² Immediate occupancy

دستیابی به انجام تحلیل و طراحی مطمئن لازم است از ضوابط تحلیل غیرخطی استفاده گردد و سازه ها به صورت غیرخطی تحلیل گردند.

امروزه ساختمانهای بتن مسلح به بخشی مهم در صنعت ساختمان سازی شهری تبدیل شده اند. سازه های بتن مسلح در مقایسه با سازه های فولادی ترد و شکننده بوده و به همین علت توصیف رفتار سازه های بتن مسلح تحت شرایط بارگذاری مختلف و تخمین مقاومت نهائی آنها بسیار حائز اهمیت است.

برای سازه های بتن مسلح، فرمولبندی های اجزا محدود غیرخطی هندسی با گسترش مدلهای بنیادی پیشرفتی برای بتن و برهمنکش آن با آرماتوربندی فولادی همراه شده است. یک مدل بنیادی رضایت‌بخش باید قادر به دربرگرفتن فاکتورهای غیرخطی بودنهاش سازه ای باشد [۱]. نیاز به پیش‌بینی پاسخ غیرخطی سازها، قبل و بعد از گسیختگی اعضاء، انگیزه اصلی توسعه متدهای تحلیل غیرخطی سازه ها طی چند دهه اخیر می باشد [۲]. در این پایان نامه برای تحلیل غیرخطی سازه های بتن مسلح الگوریتمی ساده و کارآمد پیشنهاد شده است که در آن رفتار بتن و فولاد با روابط تنش-کرنش غیرخطی تعریف شده اند، این الگوریتم با وجود زمان محاسباتی کوتاه پاسخی دقیق و نزدیک به واقعیت ارائه می کند. با این هدف که این الگوریتم در آینده بتواند پاسخگوی نیاز مهندسان طراح در انجام تحلیلهای غیرخطی سازه های بتن مسلح باشد.

۲-۱ هدف از تحقیق

در دنیای مدرن امروز با گسترش جوامع صنعتی و توسعه اقتصاد، ساختمانها بزرگتر، پیچیده‌تر و بلند مرتبه‌تر شده‌اند و در هر عضو تیر یا ستون از ساختمانهای مدرن مصالح مختلفی مانند بتن، میلگردهای فولادی، فولاد سازه‌ای، پوشش بتنی، ژاکت فولادی و FRP . . . به کار رفته‌اند. در سالهای اخیر استفاده همزمان میلگردهای فولادی، بتن، بتن پیش‌تنیده، پروفیلهای فولادی پوشیده شده با بتن و لوله‌های فولادی پر شده با بتن در یک ساختمان رایج شده و سیستمهای ساخت و ساز جدید گسترش پیدا کرده‌اند. به دنبال این توسعه‌ها، مواردی همچون مقاومت در برابر زلزله و آتش سوزی، شکل پذیری، دوام، برپا کردن و تأسیس اسکلت و نگهداری از ساختمان موجب بروز نگرانی‌های عمده‌ای برای مهندسین شده‌اند [۳].

برای سالها تحلیل سازه‌ای اعضاء بتن مسلح بر پایه قوانین تجربی و معادلات الاستیسیته استوار بود [۱]. محققان بسیاری به منظور اطمینان از عملکرد سازه‌ها و پیش‌بینی رفتار آنها تحت بارگذاریهای مختلف، به انجام تحقیقات آزمایشگاهی با نمونه‌هایی با نسبتی از اندازه واقعی می‌پرداختند و از مقایسه دست آوردهای آزمایشگاهی با برآیندهای تحلیلها بر پایه قوانین تجربی به این نتیجه دست یافتند که برای پیش‌بینی رفتار نزدیک به واقعیت سازه‌ها باید از قوانین غیرخطی برای مصالح استفاده نمود. با در نظر گرفتن اینکه مطالعات آزمایشگاهی پرهزینه و زمان بر هستند و اطلاعات محدودی نیز ارائه می‌دهند محققان به فکر مدل‌سازی سازه‌ها به وسیله روش‌های تحلیل غیرخطی که قادر به ارائه تمامی خصوصیات غیرخطی مصالح باشند افتادند [۴]. اجرای تست‌های آزمایشگاهی و انجام تحلیلهای عددی غیرخطی به فهم بهتر رفتار سازه‌ها کمکی شایان می‌کند و از آنجائیکه اجرای تست‌های آزمایشگاهی هزینه‌های گرافی در پی دارند متدهای تحلیل غیرخطی سازه‌ها، از محبوب ترین ابزارها برای پیش‌بینی رفتار سازه‌ها برای مهندسین و محققین به شمار می‌آیند.

دهه های متمادی است که روش‌های عددی بر پایه اجزاء محدود برای تحلیل سازه‌های فولادی و سازه‌های بتن مسلح در تحلیلهای یک بعدی، دو بعدی و سه بعدی سازه‌ها به کار گرفته شده‌اند [۴]. این روش‌های تحلیل غیرخطی اجزاء محدود سازه‌ها که در واقع راهی برای پیش‌بینی رفتار سازه‌ها می‌باشند، زمان زیادی برای تحلیل هر عضو لازم دارند که این مشکل، به صورت عاملی بازدارنده در به کارگیری این برنامه‌ها در تحلیلها و طراحی‌های ساخت و سازه‌های روزمره شهری عمل می‌کند. در این تحقیق سعی شده است یک روش جدید برای تحلیل غیرخطی سازه‌های بتن مسلح ارائه گردد که در زمان محاسباتی کوتاه نتایج قابل اعتمادی به دست آورد، تا کاستی‌های روش‌های تحلیل غیرخطی پیشین را مرتفع کند. این روش شامل الگوریتمی ساده می‌باشد که توسط روش تحلیل ماتریسی غیرخطی با استفاده از سطوح گسیختگی تحلیل غیرخطی سازه‌های بتن مسلح را انجام می‌دهد. با این امید که مطالعات انجام گرفته موجبات ارتقاء کیفیت محاسبات روزمره برای ساختمانهای بتن مسلح را فراهم کرده باشد.

۳-۱ فرآیند مطالعات

در سالهای اخیر برای اطمینان از ایمنی ساختمانها در شرایط مختلف و اهمیت بسیار زیاد پیش‌بینی رفتار غیرخطی سازه‌ها در مقابل بارهای خارجی، مطالعات تحلیلی و آزمایشگاهی گسترده‌ای در مورد رفتار سازه‌ها تحت شرایط بارگذاری مختلف در سراسر دنیا صورت گرفته است. با توجه به اهمیت زیاد ایمنی و قابلیت سرویس دهی ساختمانها و در نظر گرفتن این نکته که مطالعات آزمایشگاهی پرهزینه و زمان بر هستند و اطلاعات محدودی نیز ارائه می‌دهند، محققان همواره در صدد ایجاد و گسترش متدهایی بوده‌اند که قادر به پیش‌بینی رفتار نزدیک به واقعیت سازه‌ها باشد. در این میان روش‌های عددی بر پایه اجزاء محدود مورد استقبال جامعه مهندسین و محققین قرار

گرفتند [۲]. این برنامه ها و الگوریتمهای عددی تحلیل غیرخطی سازه ها که در حال حاضر بهترین و تنها گزینه برای پیش بینی رفتار دقیق غیرخطی سازه ها می باشند، دارای نواقصی همچون زمان محاسباتی بسیار طولانی و مدلسازی پیچیده می باشند که این کاستی ها خود به صورت عواملی بازدارنده در به کارگیری این برنامه ها و نرم افزارهای در تحلیلها و طراحی های روزمره عمل می کنند. محققان همواره در صدد یافتن راهی برای کاهش زمان مورد نیاز در تحلیل غیرخطی سازه ها بوده اند حتی اگر در نتایج درصدی تقریب نیز وجود داشته باشد تا به این ترتیب روزنه ای در به کارگیری تحلیلهای غیرخطی در طراحی های روزانه باز نموده باشند. در برنامه ها و نرم افزارهای OPENSEAS , MIDAS D-RAIN , IDARC , SAP 2000, ANSYS و ... از روش تحلیل غیرخطی اجزاء محدود استفاده شده است، در این نرم افزارها برای مدلسازی یک تیر یا ستون ساده چندین هزار درجه آزادی تعریف می گردند که حل این درجات آزادی روند تحلیل را بسیار طولانی و زمان بر می کند و عملاً برای تحلیل یک قاب یا سازه بلند مرتبه استفاده از این نرم افزارها غیرممکن می باشد. در این پایان نامه بر روی الگوریتمی ساده و کاربردی برای تحلیل غیرخطی سازه های بتن مسلح توسط روش تحلیل ماتریسی غیرخطی با استفاده از سطوح گسیختگی مطالعه شده است، در آن هر عضو تیر یا ستون به صورت یک المان دو گرهی ماکرو که در هر گره دارای شش درجه آزادی می باشد مدلسازی می گردد که خود موجب صرفه جویی قابل توجهی در زمان محاسبات می گردد. به منظور اثبات صحت و دقت نتایج این الگوریتم، نتایج حاصل با نتایج آزمایشگاهی انجام شده توسط باک هاووس^۳ [۱]، جیان ژوانک و همکارانش^۴ [۲]، وی هی و همکارانش^۵ [۳] و چند تست آزمایشگاهی دیگر مقایسه شدند و همخوانی مناسبی به دست آمد که نشان دهنده پیش بینی نزدیک به واقعیت این الگوریتم می باشد.

³ Buckhouse (1997).

⁴ Jianzhuang Xiao, Yuedong Sun, H. Falkner, (2006).

⁵ Wei He , Y.F.Wu , K.M.Liew , Z.Wu. (2006).

تیر باک هاووس [۱] که والانسکی^۶ [۱] آن را با استفاده از نرم افزار ANSYS با ۳۰۲۴۰ درجه آزادی و در زمان بسیار طولانی تحلیل نمود توسط این الگوریتم با ۱۲ درجه آزادی در زمان بسیار کوتاهی تحلیل می شود در حالیکه نتایج تحلیل در مقایسه با نتایج آزمایشگاهی باک هاووس دارای اختلاف کمتر از ۰/۱۵ درصد می باشد. وی هی و همکارانش^۷ [۳] یک تیر بتنی ساده بدون آرماتور بندی را در تستهای آزمایشگاهی مورد بررسی قرار دادند سپس با استفاده از روش تحلیل اجزاء محدود دو بعدی پیشنهادی خودشان با ۶۴۶۸ درجه آزادی در زمانی طولانی آنرا تحلیل نمودند، این تیر توسط الگوریتم پیشنهادی با ۱۲ درجه آزادی در مدت زمانی بسیار کوتاه تحلیل گردید و نتایج آن با نتایج آزمایشگاهی همخوانی مناسبی با خطای کمتر از ۰/۱۷ درصد داشت که بیانگر پیش بینی نزدیک به واقعیت الگوریتم پیشنهادی می باشد به گونه ایکه خاصیت ترد شکنی بتن غیرمسلح در نمودار به دست آمده توسط این الگوریتم به وضوح قابل مشاهده می باشد.

در این روش پیشنهادی وضعیت تنشهای، تغییر مکانها و ... فقط در گره های ابتدایی و انتهایی اعضا قابل پیش بینی هستند. در هنگام محاسبه لنگرهای مقاوم مقطع برای انحنای مختلف شاهد افت ناگهانی مقادیر لنگرها بعد از نقطه اوج منحنی هستیم و این به علت ویژگی تردشکنی بتن می باشد. در الگوریتم پیشنهادی کرنش مصالح کوچک در نظر گرفته شدند. در مرحله اول برای هر عضو بتن مسلح موجود در سازه، سطح برهم کنش نیروی محوری- لنگرهای خمشی دومحوری ایجاد می گردد، در مرحله دوم بر اساس نیروی جانبی اعمال شده به سازه، نیروهای داخلی هر عضو محاسبه گردیده سپس نیروهای داخلی هر عضو با سطح برهم کنش همان عضو سنجیده می شوند و در یک روند تحلیل غیرخطی رفتار الاستیک یا غیر الاستیک هر عضو پیش بینی می گردد. الگوریتم فوق به زبان برنامه نویسی فرترن^۸ نوشته شده و اجرا می گردد. از این پس، الگوریتم پیشنهادی با نام که مخفف (Nonlinear Analysis by Interaction Surface) (NAIS) می باشد، خوانده می شود.

⁶ A.J.Wolanski, B.S.(2004).

⁷ Wei He , Y.F.Wu , K.M.Liew , Z.Wu. (2006).

⁸ Developer studio-Compac Visual Fortran 6

۱-۴ معرفی فصول

در فصل دوم رفتار مصالح بتني، روشهای انتگرالگیری میدان تنش، سطوح برهمکنش و چگونگی ایجاد آنها، تحلیل ماتریسی غیرخطی با استفاده از سطوح برهمکنش، تحلیل غیرخطی به روشن اجزاء محدود و تاریخچه مطالعات انجام گرفته توضیح داده می شوند. در فصل سوم روشهای عددی تحلیل غیرخطی و روند تحلیل در الگوریتم پیشنهادی، روابط بنیادی تنش-کرنش برگزیده برای مصالح، الگوریتم ایجاد سطح برهمکنش برای یک مقطع بتن مسلح و الگوریتم تحلیل ماتریسی غیرخطی سازه های بتن مسلح با استفاده از سطوح برهمکنش به تفصیل توضیح داده می شوند. در فصل چهارم نمونه های عددی تحلیل شده توسط الگوریتم پیشنهادی با نتایج آزمایشگاهی متناظر شان و در بعضی نمونه ها با نتایج نرم افزارهای SAP 2000 و ANSYS مورد بررسی و مقایسه قرار می گیرند و صحت و دقت نتایج بررسی می گردند. در فصل پنجم نیز نتیجه گیری و پیشنهادات آورده خواهند شد.

فصل دوم : مطالعات نظری

۱-۲ بررسی رفتار مصالح بتنی

با وجود مطالعات بسیاری که برای پیش بینی رفتار مصالح بتنی صورت گرفته است، مدلسازی مکانیسم رفتاری بتن هنوز یکی از چالش انگیز ترین موارد در زمینه مهندسی ساختمان است. به علت پیچیدگی ویژگیهای ذاتی بتن و عدم قطعیتهای آن، گسترش مدلهاهای بنیادی دقیق یا الگوریتمهایی که در تحلیلهای عددی قابل اعتماد باشند مشکل می باشد [۳]. برای ارزیابی موثر رفتار غیرخطی سازه های بتن مسلح، رفتار بتن و رفتار آرماتورها باید بصورت مناسبی مدلسازی شوند. هرچند مدلها محاسباتی متنوعی برای توصیف رفتار غیر خطی بتن گسترش یافته اند ولیکن عملکرد این مدلها معمولاً در یک المان منفرد ارزیابی شده اند و عملکرد مدلها در یک سطح سازه ای توجه کمتری جلب کرده است [۴]. در مدلسازی بنیادی مصالح بتنی^۱ لازم است چند نکته زیر مد نظر قرار گیرند:

بتن یک ماده ناهمسانگرد و غیر همگن است که رفتار مکانیکی غیرخطی دارد. اگر در یک حالت فشاری دومحروری بارگذاری شود مقاومت فشاری آن افزایش می یابد و هنگامیکه تنش کششی در یک بارگذاری دومحروری فشار-کشش افزایش یابد مقاومت فشاری آن کاهش می یابد. شکل پذیری بتن تحت تنشهای دو محوری به حالت تنش بستگی دارد [۶]. در این قسمت به بیان و توضیح چندی از تحقیقات صورت گرفته بر روی خصوصیات مصالح بتنی پرداخته می شود.

برای مدلسازی دو بعدی بتن روابط بنیادی بسیاری ارائه شده اند به عنوان نمونه وی هی و همکارانش^۲ [۳] یک مدل بنیادی برای تحلیل دو بعدی سازه های بتنی پیشنهاد دادند که در آن بتن به

¹ constitutive model for concrete

² Wei He , Y.F.Wu , K.M.Liew , Z.Wu. (2006).